

6

KULTUR KONST

Samlingsutställning.

Thielska galleriet firar 100 år. "Det ljuva livet" innehåller både glädje och mörker

"Det ljuva livet"

Thielska galleriet, Stockholm. Visas tom 1/2

● I år är det hundra år sedan Thielska galleriet blev museum. Efter att ha levt ett liv i flärd och lyx i det vackra privatpalatset på Djurgården förlorade finansmannen Ernest Thiel sin förmögenhet i början av 1920-talet och staten övertog huset och konstsamlingen.

Jubileumsåret inleddes tidigare i år med utställningen "Tillsammans", som ville visa hur Thielska och dess samlingar var resultatet av en rad samarbeten och inte en enskild individs verk.

Under hösten avslutas jubileet med en annan tillbakablickande utställning, "Det ljuva livet", med fokus på de nöjen som präglade 1900-talets första decennier, däribland de påkostade fester och maskerader som makarna Signe Maria och Ernest Thiel stod värd för.

Jag tänker på det tidiga 1900-talet

Här finns lyxen, det frivola, fascinationen för rörelse och hastighet jämte missbruken och misären.

som en både omvälvande och orolig tid, med uppfinningar som kinematografen och omformuleringar av fysikens lagar jämte revolutioner, fattigdom och krig

Här skildrar konstnärerna de framväxande storstädernas of-
fentliga scener: kaféer, kabarén,
marknader, kringresande tivolin
och cirkusar. Här finns lyxen, det
frivola, fascinationen för rörelse
och hastighet jämte missbruken
och misären.

I början av utställningen blir jag stående framför en målnings jag aldrig tidigare sett, Gösta von Hennigs "Kapplöpning" från 1906. En skildring i lite grov realistisk stil av en kapplöpningsscenen med tre hästar i språnget över ett hinder. von Hennigs är en av de konstnärer som särskilt lyfts fram i urvalet, "cirkusmålaren" som hamnat i skymundan bakom mer omhuldade konstnärskap från samma tid.

Hans "Carnabara" från 1902 är en ovanlig framställning av ett av tidens mest generiska motiv: på en starkt belyst scen betraktas en kraftfull och rödglädd kvinnlig dansare av en mörklagd anonymiserad publik. Samma vilja att gå bortom det allmänna och ytliga är tydlig i von Hennings "Han är död" från 1910, där en clown i en cirkusmanje – med clownens sorgsna ansikte – tar pulsen på en akrobat

Övre bilden:
Gösta von Hennig,
"Kapplöpning", 1906.
Foto: Thielska Galleri

Undre bilden:
Sigrid Hjertén,
"Maskeraden", 1916.
Foto: Per Myrehed

som fallit till marken, medan publiken lämnar salongen.

Uställningen rymmer verk av flera välkända konstnärer, som ett fint urval etsningar av Edvard Munch eller ett dampträtt från 1914 av den fenomenala Vera Nilsson. Här lyfts också fram verk av konstnärer som var verksamma som illustratörer – som Annie Bergmans karikatyrer och Brita Nordencreutz akvareller som skildrar kvinnor i offentligheten med en tydlig känsla av frihet.

En sak som lämnas utan kommentar, som jag hade behövt en förklaring till, är att Nordencreutz knappt två decennier senare, 1938, gjorde illustrationerna till den svenska nazisten Gunnar Prawitz bok "Ras och historia". Andra delar av hennes leverne under mellankrigstiden nämns däremot.

"Det ljuva livet" är en undersökning av motiv som är rikligt förekommande i de egna samlingarna, och här finns också ett stort antal inlånade verk. Det konsthistoriskt intressanta är hur utställningen mejslar fram olika konstnärliga strategier och stilar i dessa skildringar. Och på ett lite torrt, konstaterande sätt ger plats åt både glädjen och de mörka undertonerna i tidens nöjen.

Milou Allerholm
kultur@dn.se

sköna hem
DIN STILSÄKRA INSPIRATIONSKÄLLA

5nr för endast
199:- + frakt 69 kr
+ Lyxig bodylotion från Rituals

**Värde
724:-**

Beställ via qr-koden eller på
www.skonahem.com/2510rituals